

[Koch.]

disse nye Obligationer, ved jeg ikke, men det vil jo Tiden vise, hvis Lovforslaget gennemføres.

Dernæst vil jeg gerne sige, at naar man efter Lovforslaget strækker sig til at give Laan lige op til 80 pCt. af Ejendoms-skyldværdien, har man strakt sig langt. Der er ingen, der ved, hvordan Ejendoms-skyldværdien vil svinge, og det kan godt være, at det er rigeligt langt at gaa til de 80 pCt. Det skal jeg endda ikke hæfte mig ved, men vi ved af tidligere Erfaring, da vi byggede for Statsboligfondens Midler, hvor man gik til 85 pCt., i enkelte Tilfælde endog til 90 pCt., at de sidste 10 eller 15 pCt., som Boligforeningen selv skulde præstere, ikke altid var til Stede, naar Haandværkerne skulde have deres Penge; og jeg vil derfor gaa ud fra, at hvis dette Lovforslag skal gennemføres, skal det nøje paases, at de 20 pCt., som de forskellige Boligforeninger, der skulde nyde godt af dette, selv skal præstere, virkelig er til Stede.

Hvis de nemlig ikke er til Stede, ender det med, at det gaar, som det er gaaet ved mange af de store Byggeforetagender, der er blevet lavet for Statsboligfondens Midler: at Haandværkerne til sidst maa indgaa paa meget alvorlige Dekorter for dog at redde nogle af deres Penge, og det skulde jo ikke gerne være den Hjælp, man ydede Haandværkerne, at man fik dem til at bygge Huse, og naar de saa skulde have deres Penge, var der ingenting til dem.

Vi fra vor Side ser med Sympati paa Lovforslaget, og vi vil gaa ind i en saglig Behandling i Udvalg. Saa haaber vi ogsaa, at der kan naas et Resultat, navnlig til Gavn for Byggehaandværket, der jo trænger til en Haandsrækning.

Holger Kristiansen: Mit Parti har ingen Betænkeligheder overfor det foreliggende Forslag, vi kan gaa med til at gennemføre det, som det er forelagt. Forslaget har jo det gode Formaal at genoplive det Boligbyggeri, som for Tiden, ikke mindst i Provinsen, ligger næsten fuldstændigt stille. Det ærede Medlem Hr. Elgaard pegede paa den Byggevirksomhed, som har fundet Sted i de senere Aar; men der er det uhyre beklagelige ved det, at den foregaar ikke længere, Byggevirksomheden er, naar det gælder Boliger, i Virkeligheden for Tiden indstillet. I 1919, da den sidste Lov af denne Karakter gennemførtes her i Rigsdagen, vedtoges Loven med fuld Tilslutning fra alle Partier og, saa vidt jeg husker, endda uden at blive behandlet i Udvalg

her i dette Ting. Det viser jo, at der den Gang var Forstaaelse af hele denne Sag, og det var ønskeligt, om en lignende Forstaaelse kunde gøre sig gældende nu overfor dette lille Forslag.

Boligbyggeriet er, som sagt, gaaet i Staa, og det er naturligvis rigtigt, som det er sagt, at det skyldes hele den økonomiske Depression, som vi er inde i, Mangelen paa Kreditmidler, det stramme Laanemarked, de lave Obligationskurser o. s. v. Men naar vi er klar over, at denne Standsning i Byggevirksomheden er overordentlig skadelig, saa gælder det om at gøre, hvad gøres kan, for at kalde Byggevirksomheden til Live igen. Den direkte Følge af denne Standsning er først og fremmest Arbejdsløsheden indenfor Byggefagene, men dernæst tillige økonomisk Svækkelse for en Række Virksomheder indenfor Industri og Handel, som har en meget væsentlig Del af deres Virksomheder i Tilknytning netop til Byggevirksomheden, og endelig bidrager Standsningen til at opretholde en høj Husleje. Ethvert Forsøg paa at animere Byggevirksomheden maa derfor hilses med stor Tilfredshed, og da det foreliggende Forslag har dette til Formaal, hilser jeg det med Glæde og tilsiger mit Partis Medvirken til dets Gennemførelse.

Der stilles her til Raadighed 5 Mill. Kr. at anvende i Løbet af to Aar, men da det er Laan i anden Prioritet, og disse Laan kan udgøre 25 pCt., eller med første Prioriteterne i alt 80 pCt. af Ejendomsskyldværdien, vil det i Virkeligheden sige, at hvis disse 5 Mill. Kr. bliver beslaglagt i de to Aar, vil der kunne gennemføres Byggeri for et Beløb af en Snes Millioner Kroner, og det er jo ikke nogen helt ringe Sum til Bygninger udelukkende for den mindrebemidlede Del af Befolkningen. Dertil kommer, at det jo i Virkeligheden gøres uden synderlig Udgift fra det offentlige Side, idet der stadig udstedes Statsobligationer for de udlaaente Beløb. De andre Forslag, der er paa Dagsordenen, og som senere kommer til Behandling, gaar jo ogsaa ud paa at lette det nyttige Boligbyggeri.

Der er andre Former for Byggeforeninger end de kooperativt organiserede, men det er vel nok naturligt og rigtigt at begrænse disse Statslaan, der her er Tale om, til saadanne, hvorved bl. a. det hele kan holdes indenfor snævrere Grænser, end Tilfældet ellers vilde blive, hvad angaar Administrationen. Der findes her i Landet et Selskab, der hedder Dansk Spare- og Byggeforening, der har det særlige Formaal ved en kollektiv Forhaandsopsparing at undgaa Kreditfor-